

བོད་ཀྱི་སྐད་ཚིག་རིག་པ་ལ་དབྱེད་པ།

༡ མཐུ་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེས་བརྩམས།

དཀར་ཆག

སྐད་ཅེས་རིག་པའི་ཆེ་བ།...../3

སྐད་ངག་གི་ངོ་བོ་དང་ངེས་ཆེ་བ།...../6

སྐད་ངག་གི་ཆེ་བ་རྒྱ།...../9

སྐད་ངག་མཛེས་པ་དང་སྐད་པའི་བྱེད་པར།...../11

སྐད་ཚུལ་རིག་པའི་ཆེ་བ།

སྤྱིར་གང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཤེས་བྱའི་གནས་ནི་མཐའ་ཡས་མོད། ཆད་མའི་སྤྱིས་བྱ་དངོས་སམ་མཐར་
ཐུག་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་པའི་ཡུན་འདས་ཀྱིས་རིས་སྤྱོད་མ་ཆད་པའི་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ། གནས་སྐབས་དང་
མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་སྐྱབ་པ་དང་། རང་གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་སྦྲད་དུ། དོན་གཉིས་འབྱུང་བའི་གཞི།
ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པའི་རྒྱ་གཙོ་བོ་ནི། ཆོས་རབ་ཏུ་རྒྱུ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྒྱལ་མེད་
ཅིང་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ཡིན་པ་གཟིགས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་དྲིན་ལན་བསབ་པའི་
མདོ་སོགས་ལས་རིག་པའི་དངོས་པོ་ལྟ་བུ་བསྐྱབ་དགོས་པར་གསུངས་ལ། རྒྱལ་ཆབ་མི་པམ་མགོན་པོས་གྲང་།

རིག་པའི་གནས་ལྟ་དག་ལ་བཙོན་པར་མ་བྱས་ན།།

འཕགས་མཆོག་གིས་གྲང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།།

དེ་ལྟ་བུས་ན་གཞན་དག་ཆར་བཅད་རྗེས་བཟུང་དང་།།

རང་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་བྱ་བྱིར་དེ་ལ་དེ་བཙོན་བྱ།།

ཞེས་རང་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་བྱ་བ་དང་གཞན་དག་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་བྱིར་དུ་རིག་པའི་གནས་ལྟ་དག་ལ་
བཙོན་དགོས་པར་གསུངས་ཡོད། དེ་ལྟ་ན། རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་འབྱུང་པ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ནང་རིག་གི་
ཤེས་བྱ་ཀྱང་ཤེས་ཏེ་གཞན་གྱི་ལོག་ཏྟིག་དང་མ་ཏྟིགས་པ། ཐེ་ཆོས་བཅས་ཆར་གཙོད་པའི་སྤྱོད་ཆར་རིག་པ།
གཞུགས་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་བཟོ་གསོ་རིག་པ་སྟེ་རིག་པའི་གནས་ལྟ་འཕམ་ཆེ་ཆུང་བཅུར་གྱུངས་ངེས་པ་ཡིན་
ནོ།།

དེ་ལས་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་དང་། བདེ་སྤྱོད་གི་ལས་སྐྱལ། རང་བྱུང་གི་ཁོར་ལུག་ ལུལ་

སྒྲིལ་གོམས་གཤེས་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གསལ་བོར་སྟོན་པའི་སྤང་བརྟན་འབྲི་བཞེངས་བྱས་ཏེ་རི་མོ་
མཆོག་ཏུ་དོད་པའི་སྟོན་ས་བཟོ་རིག་པའི་ཁོངས་གཏོགས་སྟོན་ཅོམ་གྱི་རིག་པ་འདི་ནི། གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་
གང་ལ་སྦྱངས་ཀྱང་ཆོག་གི་གནད་འབྲིན་པ། གོ་བའི་གཏིང་ཕྱག་པ། རྫོང་བྱེད་ཆོག་གིས་ཟིན་ཆོད། བརྫོང་བྱ་
དོན་གྱིས་ཐོབ་ཆད། ཅོམ་པ་པོའི་དགོངས་པ་གཏད་སོ་སོགས་རྫོང་བྱེད་ཆོག་གི་ཆ་ལས་བརྫོང་བྱ་དོན་གྱི་
གནད་འབྲུགས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཆེས་ཡ་མཚན་པའི་རིགས་པ། སྟོན་གྱིས་ཀྱི་འཕེལ་ཁ་ཤིན་ཏུ་སྤྱར་བ་ཞིག་ཡིན་
པས། རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་།

ཆོག་གི་དག་ཆས་དོན་གྱི་གནད་འབྲིན་ཅིང་། །

དོན་གྱི་གོ་བས་ཆོག་གི་དག་ཐོན་པ། །

སྦྱིས་སྦྱངས་རིག་ཅལ་སྟེ་ཡི་ལྷུང་འབྲས་པས།

ཅོམ་སྤྱར་བསྐྱའི་དགའ་ཆལ་འཕེལ་བྱུང་ཅིག །

ཅེས་ཅོམ་རིག་གི་ཆོག་སྦྱིར་སྦྱུ་ཅལ་ལ་བསྐྱགས་བརྫོང་གནང་ཡོད།

སྟོན་ངག་ནི་ཡིད་ཀྱི་གསོས་སྟོན་དང་རྣ་བའི་བཙུད་ལེན་དུ་བྱུང་ཅིང་མཁས་རྒྱའི་ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་
སྦྱུ་ཅལ་གྱི་མཛེས་སྤྱད་དང་སྟོན་ཞིང་འཛེབས་པའི་བྱེད་ཆོས་སྒྲ་མེད་དུ་རྫོགས་ཡོད་པས། འཛིག་ཏེན་འདིར་
རིན་ཐང་བྲལ་བའི་ལེགས་སྦྱིས་ཤིག་ཡིན་ཏེ། སྟོན་དཔོན་དཔའ་བོས།

ཡ་རབས་རྣམས་དང་འཕྲད་ན་སྦྱིས་ཀྱི་མཆོག །

ཆོགས་ཀྱི་ནང་ན་མཁས་པ་མགྱུ་བར་འགྱུར། །

ཞེས་དང་། མཁས་པའི་བྱ་བ་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་ཅོམ་པ་ལ་མཁས་མི་མཁས་ཀྱི་བཟང་ངན་
ཡང་སྟོན་ངག་ཤེས་མི་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་བྱེད་དོ། །

དེར་མ་ཟད། དུལ་དུས་གནས་སྐབས་དང་མཐུན་པར་སྟོན་བཙུད་ཀྱི་མཛེས་སྤྱད་འགོ་འདུག་སྟོན་ལམ་གྱི་
རྣམ་པ། དགའ་སྤྱད་གི་རི་མོ། བཅེ་དུང་གི་རང་གཤེས། ཡིད་ཀྱི་འཆར་སྤང་སོགས་བརྫོང་བྱ་མཆོག་དམན་དུ་

མ་ལ་ཆོག་ཀྱན་མཛེས་ཤིང་སྒྲིང་བ་ཡིད་དུ་འོང་བས་སྤྲས་ནས་སྐྱོན་ཆོག་གི་ལམ་དུ་བྲངས་པའི་སྐྱོན་ངག་ནི།
ཕྱི་ནང་སྐྱོན་མོང་གི་རིག་གནས་དང་། ནང་བསྐྱོན་གྱི་གཞུང་ལུགས། རྒྱ་བོད་སོག་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་བྱོན་མཁས་
པའི་གསུང་རབ་རྣམས་སུ་འབྲམས་ལྟས་སུ་བྲབ་འདུག།

དེང་གི་དུས་འདིར་ཡང་དགོན་སྡེ་དང་སློབ་གྲྭ། དམངས་ཁྲོད་རྣམས་སུ་བཅུད་ཀྱི་རོ་མ་ཉམས་པར་སྤེལ་
བའི་སྐྱོན་ཚུལ་གྱི་རིག་པ་འདི་ཤིན་ཏུ་དར་བྲབ་ཆེ། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་བང་མཛོད་ཀྱི་གཅེས་འོར་སྐྱོན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ཆོག་སྒྲིང་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་འདི་ལ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་། ཆོག་སྒྲིང་ཚུལ་ལ་མཁས་པའི་ངག་གི་
དཔལ། ། ཞེས་ས་སྟེང་གི་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་དུ་བསྐྱགས་སོ།།

ཤེས་རབ་གསང་གསུམ་སྤུལ་བའི་རྒྱད་མངས་མ། །

སྐྱོན་འགྱུར་ངག་གི་རོལ་མཆོ་འཕྱར་བ་ལས། །

རིག་བྱེད་ཚུ་བའི་མེ་ཉླ་བྱེད་མཛེས་པའི། །

དགེ་མཆོན་གངས་ཅན་འཛིན་མའི་རོས་ལ་བཞད། །

ཅེས་པ་ནི་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ།།

སྐད་ངག་གི་དོ་བོ་དང་ངེས་ཆིག

སྐད་ངག་ཅེས་པ་ནི་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་དོན་དེ་ཡིད་ཀྱི་འགྱུར་བ་འདེན་བྱེད་ཕྱིར་རྒྱུན་གྱིས། ཚུམ་པ་
པོའི་ནང་རྟོག་བཏགས་ཀྱི་འཆར་སྣང་འབྲི་བཞེངས་བྱེད་པའི་ཆེ། བརྗོད་བྱའི་གནད་བསྐྱུས་ནས་ལེགས་པར་
བསྐྱེབས་པ་ཉིད་ལ། སྤྲོད་ན་གཞུགས་ཀྱི་རྒྱུ་སྟེན་གསུང་གིས་མཛེས་པར་སྤྲུལ་ཏེ་སྐད་ཞིང་ག་ཟུང་བར་འོས་
པའི་ངག་གི་སྤང་བར་སྤེལ་བ་ནི་དེའི་གོ་དོན་ནམ་མཁོན་ཉིད་ཡིན།

དེ་ཡང་གཙོ་བོ་རྗོད་བྱེད་ཆིག་གི་ཆ་ལས་སྐད་མི་སྐད་དང་མཛེས་མི་མཛེས་སྟེན་གསུང་གིས་སྐད་ངག་གི་གྲུ་
དུ་ཚུད་མིན་གྱི་བྱེད་པར་ངེས་པར་འབྱེད་དགོས་ཀྱི། བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་ཚུམ་པ་པོ་མིང་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཁོན་
གིས་བྲབ་པར་དབྱེ་མི་རུང་ངོ་།། དཔེར་ན། སེམས་པ་དམར་བོ་ཞེས་པའི་སྐད་དེ་བ་ནང་དུ་པལ་སྐད་མང་བ་
དང་བྲག་རིའི་སྤྲུལ་མོ་ལྟ་བུའི་སྐད་དེ་བ་ནང་འགལ་བ་ལྟག་སྟོན་གྱི་བརྗོད་བྱ་མང་དུ་ཞུགས་ཡོད་པས་རྟེན་ཆག་
མའི་རང་མོས་ཚུམ་པ་སྐད་ཚུམ་དུ་རྒྱུ་པ་ནི་ཡི་ཐུག་པའོ།།

དེ་ལྟར་ན། ཚུམ་པ་པོ་ཅི་ཅེས་མཁས་གྲུང་གང་གིས་ཐམས་ཅད་སྐད་ངག་དང་གང་བཤད་ཐམས་ཅད་ངེས་
དོན་ཡིན་པའི་བྲབ་པ་མེད་དེ། འཕགས་པ་མི་ཟད་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་རྟོན་བཞེད་སྟོན་ནས་གསུང་རབ་ལ་
བྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་རིགས་པ་ནི། འདིར་རྗོད་བྱེད་ཆིག་གི་ཆ་ནས་སྐད་ངག་ལ་ཤིན་ཏུ་སྦྲུང་གཏུབ་པ་ཞིག་སྟེ།
གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་པ་ནི། ཚུམ་པ་པོ་མཁས་མི་མཁས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་མི་བྱེད་པར་དེས་
གསུངས་པའི་ཆིག་ལ་ཡིད་རྟོན་དགོས་པ་དང་། དེས་གང་གསུང་ཐམས་ཅད་སྐད་ངག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཆིག་
ལེགས་པར་སྐྱེབས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་སྐད་པའི་ཆད་ལ་བརྟག་སྟེ་ཁས་ལེན་པ་ནི་ཆིག་ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན་པ་
དང་། དེ་ཡང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་འཛིངས་པ་དང་རྟེན་པ་ཉམས་པ་དང་། ཆིག་སྤྱི་བྱེད་ལ་མ་ཆགས་པ་སྟེན་
སྟོན་དང་ལྟན་པའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བར་ཆིག་གི་རྒྱུ་མཛེས་པར་སྤྲུལ་ཤིང་དོན་གྱི་གནད་ལ་འབེབས་པའི་
སྐད་འཛེབས་ཀྱི་ལུགས་སུ་ཞུགས་པ་ནི་བྲང་དོན་ལ་མི་སྟོན་ངེས་དོན་ལ་སྟོན་པ་དང་། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་ལས་

རི་ལྟར་འབྱེད་པའི་དོན་ནས་འཛིན་སྟངས་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ཀྱང་སྤང་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བའི་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་སྟོན་
པར་དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་ངེས་པ་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡིད་ཉོན་པ་ནི་བཞི་བ་ཡིན།

དེས་ན་གཉའ་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱལ་མཆན་གྱིས། སྟོན་གྱི་ཆོག་ས་བཅད་སྟན་ངག་དང་། དེར་གི་རང་མོས་སྟན་ངག་
སོགས་རྣམ་པ་གང་ལ་བཏེན་ཀྱང་རུང་གཙོ་བོ་བཟོད་བྱ་དང་རྫོད་བྱེད་སྟན་ངག་གི་ཆད་ལ་སླེབས་དགོས། ཆད་
དེར་མ་ལོངས་ན་ཆོག་སྟོར་ཐ་མལ་བ་ཞིག་ཐེམ་དབྱིབས་སུ་བསྒྲིགས་ཀྱང་སྟན་ངག་ཡིན་པ་ཅི་ཡིས་ཉོག་ས། དེ་
བས་དེར་སང་ལས་དང་བོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོག་བཅད་ལྷག་འདོད་རྒྱུར་ཚོམ་པ་རྣམས་སྟན་ངག་གི་ཆོག་སྟོར་
འབྲེལ་འབྱུང་གི་རེ་བས་སྟོར་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ན། དེས་དམིགས་ཡུལ་དང་བྱེད་ཚུལ་གཉིས་ཀ་ལེགས་པས་
རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱ་བའི་གནས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་སྟན་ངག་གི་ཆོག་སྟོར་ཕུན་སུམ་ཆོག་ས་པ་དག་
བརྩམས་པར་རྫོམ་པ་ནི། རྒྱ་འབྲས་གོ་བོ་སྒྲོག་པས་འབྱུང་བའོ། (ཡལའི་ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དེབ་
གཉིས་པ་ལས་བལྟས།) ཞེས་བྲིས་པ་ནི་སྒོ་གཟུ་བོར་གནས་པའི་གཏམ་དུ་སྤང་བས་མེ་ཉོག་གི་ཐེང་བ་
འབྱུང་འོས་པ་ཞིག་རེད་དེ། དེར་སང་སྟན་ངག་གི་བྲི་ཚམ་ཡང་མི་བོ་བར་སྟན་ངག་དུ་མིང་བཏབས་པའི་
བརྩམས་ཆོས་ཁོར་ཡུག་བཀའ་ནས་ཡོང་འདུག

གོང་གི་གཉའ་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱལ་མཆན་གྱི་བཟོད་བྱ་རྫོད་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ནས་སྟན་ངག་དུ་འཛོག་པར་བཤད་
མོད། བཟོད་བྱའི་ཆ་ནས་སྟན་ངག་དུ་བཞག་མི་རུང་སྟེ། བཟོད་བྱ་མི་སྤྱད་པ། མི་མཛེས་པ། སྤྱི་གཡའ་བ།
སྐལ་བ་ཞན་པ་སོགས་ཅི་ལྟར་མི་སྟན་ཀྱང་ཆོག་སྟོར་མཁས་པའི་ཆད་ལ་འདང་ན་ནི། སྟན་ངག་ཕུན་ཆོག་ས་པ་
རུ་བྱུང་སྟེ། ར་མ་ཁའི་ཉོག་ས་བཟོད་ལས། འཛིན་མ་རུས་པའི་གོས་དཀར་ཅན། བར་བར་ཁྲག་གི་ལྟེན་ཀ་
འབྲེལ། ལ་ལ་ཁྲག་རྒྱན་བྱོད་མོ་འབབ། རྒྱ་མའི་དོ་ཤལ་ཅན་དེ་དག ། མཆེ་བ་རིང་བོས་རུ་མ་གཉིས།
འབྲེལ་དོགས་མགྱིན་པ་འདེགས་ཤིང་གོད། འག་ལྷལ་སྟོད་པའི་ས་དེ་ཡིས། གཤེན་རྗེའི་གྲོང་ལ་བག་ཡོད་
སྤྱིན། ཞེས་སྟོན་པའི་གྲོང་གི་འཛིགས་ཤིང་སྤྱི་གཡའ་བའི་རང་ཚུལ་བཟོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། རྫོད་བྱེད་ཆོག་
གི་ཆ་ནས་ཆོག་སྟོར་ཕུན་སུམ་ཆོག་ས་པ་སྤེབས་པའི་ངག་གི་སྟོར་བ་ནི་སྟན་ངག་གི་ངོ་བོ་འཕམ་རང་བཞིན་དུ་
བྱུང་ལ། དེས་ཆོག་ནི། བཟོད་བྱའི་དོན་དེ་གྲོང་ཆོག་དང་པལ་སྐད་སོགས་ཀྱིས་མ་བསྐད་ཅིང་སྟན་པ་དང་
མཛེས་པའི་ངག་གི་སྟོར་བའོ།

གུར་ཀུམ་ཆོན་གྱིས་སྤྲུམ་པའི་མཚན་དཔེའི་རིས།
མཐོང་ཐོས་སྤྲོད་གི་བདུད་ཅི་ཉིད་གྱུར་ཏེ།
སྐད་ཚུལ་ཆོས་ཀྱི་རོལ་མོ་སྤྲོད་པའི་དབྱེད་ས།
པན་བདེ་ལེགས་བྱས་བཞད་པས་སྤོ་བ་སྤྲོད།

ཟབ་དོན་བརྗོད་བྱ་རིན་ཆེན་གྱེ་བའི་མཛོད།
བཅད་ལྷག་སྤེལ་མའི་རྒྱལ་སྤེལ་སྤྲོད་ལྷན་ཞིང་།
རྒྱན་གསུམ་སྐད་འགྱུར་སྤྲོད་ས་པའི་བདུད་ཅིའི་མཚོ།
སྤོ་ལྷན་སྤེལ་བར་ལྷག་འདི་སྤྲོད་གི་ལོར།
ཞེས་བྱ་བ་འདི་བྲང་བོའི་ཡིད་གྱིས་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྤྲོད་བའོ།

སྐད་ངག་གི་ཆོག་ཀྱན།

འདིར་སྐད་ངག་གི་ཆོག་ཀྱན་ཞེས་པ་སྐད་ངག་གི་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་དོ་སོ་སྐད་པ་མ་ཡིན་པར།
སྒྲ་དོན་གསལ་ཆོག་གི་ཀྱན་དང་ལུས་ཀྱི་མཛེས་པ་འཕམ་སྐད་པའི་དོ་སངས་སྐད་སྐུ་མ་ཆོག་པའི་ཆོག་སྒྲུང་དང་།
མིང་ཆོག་མདོན་བརྗོད། རྣམ་གྲངས། དབྱེ་བསྐྱབ་བཅས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་ངག་གི་སྒྲུ་ཅལ་མཐོར་འདེགས་བྱེད་
པའི་ཆོག་སྤང་ཞིག་ལ་དོས་འཛིན་དགོས་ཏེ། ཆོག་བཏོན་པ་ཅམ་གྱིས་ཡིད་ཀྱི་གསོས་སྐད་དང་ན་བའི་བཅུད་
ལེན་དུ་གྲུབ་པའི་རྒྱས་པ་མདོན་གྱུར་དུ་ཐོན་པའི་དབང་གིས་གཞན་ཡིད་འགྲུག་པར་བྱེད་ཅིང་དྲངས་པ་འབྲེན་
པའི་བྱད་ཆོས་སྒྲ་མེད་ཅིག་འཛོམས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། བྱད་མེད་ཀྱི་ཀྱན་ཆ་ཞེས་པ་དེའི་ལུས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆེད་
དང་རང་མདངས་སོགས་ལ་དོས་འཛིན་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་གསེར་དདུལ་ལྷ་ཏིག་གཡུ་བྱར་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་
སྒྲ་འཛིན་དང་ན་ཀྱན། གཏུ་བྱ་དང་། སོར་གཏུབ་སོགས་དེའི་སྤྲོད་གི་དོ་སཁར་ཞིང་ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་
མཛེས་ཆོས་དག་ལ་ཟེར་བ་བཞིན། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཆོག་ཀྱན་དེ་དག་ལ་འང་གསེར་དདུལ་གྱི་རིན་ཐང་ལྷན་
ཞིང་སྐད་ཚུལ་གྱི་ལུས་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་དོ་སཁར་གཟུགས་རིས་ཀྱི་རང་མདངས་བསམ་མི་བྲུབ་པ་ཞིག་
ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་མཁས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཅལ་ལས་ཐོན་པའི་ཆོག་ཀྱན་སྒྲུང་ཚུལ་མཐའ་མེད་པའི་
སྐད་ཚུལ་རིག་གཞུང་དབྱིག་གི་མདོད་ལྟ་བུར་བྱིན་ཆགས་པ་ཞིག་སྒྲོན་ནས་ད་བར་དུ་གནས་པ་རེད།

དེས་ན་དེ་དག་ལས་སྒྲུ་ཐིག་རགས་ཅམ་མཆོན་ན། གཟུགས་མཛེས་ཤིང་བཞིན་དཀར་བ། མིག་གི་འདབ་
དཀྱུས་རིང་བ། མཛེས་སྐྱུག་ལྷན་པའི་བྱད་མེད་ཅིག་སྐད་ཚུལ་གྱི་བརྗོད་བྱར་ཞུགས་པའི་དབང་དུ་བཏང་སྟེ།

མཛེས་མ་ཁྱོད་ལུས་པད་སྒྲོང་བྱང་མའི་ཅེར། །

བཞིན་མདངས་སྒྲ་བ་དཀར་ལ་བྱར་མིག་གཡོ། །

ཞེས་བྲིས་ན་གཟུགས་ཀྱན་དང་བསྐྱེས་པའི་སྒྲོན་ས་རང་བཞིན་བྱང་བོར་བརྗོད་འདུག་ཀྱང་། ཆོག་ཀྱན་དང་

ཚུམ་སྐངས་ཀྱི་ཆ་ནས་དབུལ་བ་རེད། དེས་ན།

བསྐྱེད་འཁྲི་ཤིང་དར་ལ་བབས་པའི་གཟུགས། །

ཟླ་བ་རྒྱས་པའི་འཇུག་དཀར་གཡོ་བ་ཅན། །

དཀྱུས་རིང་འཛེན་བྱེད་ཟུར་དུ་སྤྱོད་གས་པའི་མདས། །

བདག་སྙིང་འབྲུགས་པའི་བྱེད་པོ་ཁྱོད་གཅིག་ཉིད། །

གཞོན་ཀྱུ་ཟླ་མེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལས་བཟུས། བཟླ་བྱ་གོང་གི་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་ཡང་། རྫོང་བྱེད་ཆོག་གི་ཆ་
ནས་སྤྲ་མ་ལས་བྱེད་དུ་འཕགས་པའི་རིན་ཐང་ལྡན་ཞིང་། ཚུམ་རིག་གི་སྒྱུ་རྩལ་འབྱར་དུ་ཐོན་པའི་དགེ་མཚན་
གྱིས་སྤྲུག་དེ་ཡང་ཆོག་རྒྱུན་གཙོ་པོ་འཁྲི་ཤིང་། དར་ལ་བབས། ཟླ་རྒྱས། འཇུག་དཀར། གཡོ་བ་ཅན། ཟུར་
དུ་སྤྱོད་གས་པ། དཀྱུས་རིང་། འཛེན་བྱེད། བྱེད་པོ་ཁྱོད་གཅིག་ཉིད་བཅས་གསེར་དབུལ་གྱི་རིན་ཐང་ལྡན་པའི་
ཆོག་རྒྱུན་བཅུ་སྟག་གཅིག་ལོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གི་སྙིང་དུ་སྤྲུས་པ་འདི། ཚུམ་པ་པོའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་ལས་
འབྱུངས་པའི་གསོན་ཉམས་ལྡན་པའི་སྐྱེད་ཚུམ་གྱི་རིན་ཐང་ཞིག་དང་། མཁས་རྒྱུད་ཡིད་དབང་འབྲུགས་པར་
བྱེད་པའི་གཏམ་གྱི་སྒྱུར་བ་ནི་ཚུམ་རིག་གཞན་ལ་མེད་ཅིང་སྐྱེད་ངག་གི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཆོས་སུ་
ཡོད།

དེ་ཡང་གཙོ་པོ་ཆོག་རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་འབྱུང་བས། ཆོག་རྒྱུན་ནི་སྐྱེད་ངག་གི་རིན་ཐང་མཐོར་འདེགས་
བྱེད་པའི་གྲུབ་ཆའི་གཙོ་པོ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན། གཞན་ཡང་། ཆོག་སྤྱོད་པའི་སྐྱེད་ཚུམ་ལ་རྒྱུད་བ་
དོ་མཉམ་དགོས་པ་ནི། སྐྱེད་ངག་གི་ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་ཆོས་སུ་སྤྱང་བས། གལ་ཏེ་དོ་མ་
མཉམ་ན་ཆོག་རྒྱུན་དང་། མཛོན་བཟླ་ད། རྣམ་གྲངས་སོགས་ཀྱིས་ཅི་ཅུམ་སྤྱོད་ཀྱང་ཡ་མ་བརྟུ་ཞིག་ལས་མི་
འོང་སྟེ། རིན་ཆེན་རྒྱུན་ཆ་དུ་མས་མཛེས་པ་ཆེར་སྤྲུས་པའི་བྱེད་མེད་མཐེང་པོ་ཞིག་དང་མཚུངས་པས། དུས་
རྣམ་ཀུན་ཏུ་དེ་ལ་དོ་སྤྱང་བྱེད་དགོས།

གཞན་ཡང་། སྐྱེད་ངག་གི་བསྐྱེད་བཅོས་ཚུམ་པའི་ཆེ་མཛོན་བཟླ་ད་དང་རྣམ་གྲངས་གཉིས་ཆོག་རྒྱུན་ཏུ་
ཆེས་མཁོ་བར་མ་ཟད། མེད་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་ཆའི་གཙོ་པོ་འང་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཉི་མ་གཅིག་སུ་ལ་མཛོན་

བརྗོད་ཀྱི་མིང་བརྒྱ་ལྷག་ཡོད་པ་ལས་གང་བརྗོད་དོན་དང་འབྲེལ་ཞིང་ཆོག་གི་རྣམ་པ་མངའ་པའི་མངོན་བརྗོད་
ཀྱི་མིང་དེ་བཀོལ་ན་སྐད་ངག་གི་རོ་མངར་ཆེས་སྤྲོ་སྤྲོ་ཆོག་པར་བྱེད། དཔེར་ན། སྐད་ངག་སྤྲོ་བ་ལ་
མགྲིན་པ་གཟེངས་སུ་མཐོ་བ་འཛིག་པ་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོའི་དན་ཏིག་རི་བོའི་བསྟོད་པ་ལས།

གངས་ཅན་ལོ་བཅ་བྱུང་སྟོན་སྤྱེས། །

སྤག་པར་བརྟེན་པ་སྤྱབ་པའི་སྟོལ། །

ཞུ་དེའི་གཞོན་ནུ་གངས་ཅན་གྱི། །

མཁའ་ལ་སྤྱི་བ་པ་མེད་པར་རྒྱ།

ཞེས་པ་འདི་ལྟ་བུས་མཚོན་ནས་མངོན་བརྗོད་ཆོག་རྒྱུ་ཀྱི་མངའ་ཉམས་བྱུང་བའི་སྐད་ཚུལ་ལ་
སྟོ་ལྟ་རིགས་པ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཅེས་ཤིང་དོ་སྤྲོད་བྱེད་པར་རིགས་སོ། །

རྣམ་གངས་ནི་ཡི་གེ་བསྐྱར་པའི་རིས་ཆོག་གིས་དོན་གཅིག་ལ་མིང་དུ་མར་ཡོད་པའི་ཆོག་རྒྱུ་ཞིག་སྟེ།
དཔེར་ན། ཡོད་དོ་ཅོག་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་ཐ་སྟོད་ཤེས་བྲ། ཡོད་པ། གཞལ་བ། གཞི་བྲལ། ཆོས།
ཏེན་འབྱུང་། སྟོང་བ། སོགས་རྣམ་གངས་དུ་མ་ཡོད་པ་མངོན་བརྗོད་ལྟར་བཀོད་ན་མངའ་ཤིང་སྐད་པའི་ཆོག་
རྒྱུ་ཀྱི་མཚོག་ཏུ་བྲལ་ལ། དབྱེ་བསྐྱུ་ཡང་སྤྲོ་བ་ལ་བཞུགས་པ་བཞིན་ཆོག་སུ་བཅད་པའི་སྐབས་སྤྲད་དང་
རྣམ་དབྱེ་ཆོག་ལྷག་རྣམས་བསྐྱུས་ནས་ཚུལ་པ་ལ་ཞུགས་ན་སྐད་ངག་གི་རོ་བཅུད་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་ཆེ་སྐབས་
དེ་ཡང་རྒྱུ་དུ་བཅིས་ཆོག་པར་སེམས་སོ།

རྣམ་དབྱེད་ཀྱི་ཤུའི་ཅེ་མོར་བྱིན་ཆགས་པའི། །

དམར་འོད་མེ་ལྷེ་དག་ཏུ་འབར་བ་ནི། །

རང་བྱུང་མཁའ་ལ་མཆེད་པས་སྟོངས་པའི་ནགས། །

ལྷག་མེད་ཐོས་པའི་རང་མདངས་དྲངས་ཤིང་གསལ། །

སྐད་དག་མཛེས་པ་དང་སྐད་པའི་བྱད་པར།

སྐད་དག་གི་རྣམ་པའམ་ལུས་བཅད་སྟུག་སྒྲེལ་མ་གང་ཡིན་ཡང་ཆོག་ཀྱང་སྒྲེལ་མ་སྐད་པ་དང་མཛེས་པའི་བྱད་པར་མི་འདྲ་བ་འབྱུང་བ་ནི། རྒྱ་གར་ཤར་སྟོ་གཉིས་ཀྱི་སྐད་པའི་རྒྱ་དང་མཛེས་པའི་རྒྱ་ངོས་འཛིན་མི་འདྲ་བ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་སྒོལ་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་གི་རྩིས་སུ་འབྱུངས་པ་མ་ཡིན་པར། བོད་རང་གི་འཆོ་བ་དང་ཚུལ་རིག་སྒྲུ་ཅལ་ལས་ཐོན་པ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན། མིག་གི་ཡུལ་དུ་གཟུགས་སྟུག་པ། སྒྲེ་མཆེད་རྫོགས་པ། ལང་ཆོ་དར་པ། མདངས་མཛེས་པ། ཡིད་དུ་འོང་བ་སོགས་བསྐྱར་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་དང་། རྣ་བའི་ཡུལ་དུ་སྒྲུ་སྐད་པ། འཇམ་པ། དག་པ། སྤེ་མ་མེད་པ།མཉན་པར་འོས་པ། ལུས་སེམས་ཆེས་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཕྱི་སྒྲེ་མཆེད་གཟུགས་སྒྲུ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱུན་བྱས་པའི་སྟེང་ནས་བཤད་འོས་མོད། དེ་ལྟར་ན། སྤེ་དང་རོ་རེག་བྱ་སོགས་སྒྲེ་མཆེད་གཞན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། གཞན་ཡང་། མི་སྟུག་པ་དང་།མི་སྐད་པ། སྟུག་བསྐྱུས་པ། བསྐྱུངས་པ། འཛེར་བོ་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ། མཛེས་པ་དང་སྐད་པའི་ཉམས་མཁར་བའི་ཆོག་རྒྱ་གྱི་གོ་སྐབས་ཁེགས་པར་འགྱུར་བས་མི་འཐད་དོ། །

འོ་ན་གང་ཞེ་ན། འདིར་བཤད་པའི་མཛེས་པའི་ཉམས་དང་སྐད་པའི་ཉམས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ནི། བོད་རང་གི་སྐད་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁོར་ཡུག་དང་འཆོ་བ། སྒྲེ་ཆོགས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་སོགས་མཆོན་པའི་ཕྱི་སྒྲེ་རྒྱུ་གྱིས་ཚུལ་པ་པོའི་ནང་ཀུན་རྟོག་གི་འཆར་སྣང་བཟོ་བསྐྱར་བྱེད་པའི་ཚུལ་སྣངས་སྒྲུ་ཅལ་གྱི་ཆ་ནས། ཉམས་ཀྱི་འགྱུར་བ་མཆོན་པའི་ཡིད་ཀྱི་འཛིན་ཉན་དེ་འབྲི་བཞེངས་བྱེད་པའི་ཆེ། ཚུལ་པ་པོའི་སྒྲོའི་ནུས་པ་བཞིན་གང་ལ་སྒྱུར་ཀྱང་མཐུན་འོས་པ་ཞིག་ཡིན། དེའི་རྒྱུ་མཆོན་གྱིས་མི་སྣ་གཅིག་གི་བྱད་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྣང་བརྟན་བཟོ་བསྐྱར་བྱེད་པ་ལ། མཁས་པ་དུ་མས་རིག་པའི་ཅལ་བཞོན་ཏེ་བྲིས་པ་ཀུན་ཀྱང་། མཛེས་པ་དང་སྐད་པ། ཆོག་རྒྱ། ལེགས་པར་སྒྲེབས་པའི་བྱད་ཆོས་རྣམས་མི་འདྲ་བ་ཁོ་ནར་འབྱུང་བ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་ཡོད།

འདི་ཡང་མཐར་གཏུགས་ན་སེམས་ཅམ་བས། སྒྲོན་པོ་དངོས་ནི། བར་ངོས་ནའང་མེད། ཚུར་ངོས་ཀྱི་

སེམས་ཀྱང་མིན། ཡེ་མེད་ཀྱང་མ་ཡིན་པ་མི་ལམ་གྱི་སྒྲུང་བོ་དང་འབྲ་བའི་ཕྱིར་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དངོས་པོ་
ཡིན་ནོ།། ཞེས་ཉོག་མེད་དབང་ཤེས་ལ་ལྟོས་པའི་ནམ་རིག་ཅམ་ལ་འབྲུག་ཚུལ་གསུངས་པའི་ཆེ། ཕྱི་དོན་མེད་
ཀྱང་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་བག་ཆགས་ལས་འཕྲོས་པར་གསུངས་པ་བཞིན། ཚུམ་པ་པོ་སོ་སོའི་ནང་འགྱུར་
བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྒྲུང་ཚུལ་གཞིར་བཟུང་ནས་བྲིས་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་ཞིབ་ཏུ་
བསམ་ན་ཚུམ་རིག་སྐྱུ་ཅལ་གྱི་ལྟ་བའི་རང་མདངས་སེམས་ཀྱི་གནད་ལ་ཐུག་འདུག དེས་ན་མཛེས་པ་དང་སྐྱན་
པ་གཉིས་ཀ་སེམས་ཀྱི་འཆར་སྒྲུང་གི་ལྟ་བ་འབྲི་བཞེངས་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་སོ་སོར་དགར་མི་རྒྱས་ཀྱང་ཆོག་
གི་ཉམས་བཏོད་ཚུལ་སྟེང་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། དཔེར་ན།

ཟངས་ལྷན་རྒྱ་སྒྲིགས་ཁུ་བ་བསྐྱེས་པའི་ཆོན། །

བྱུག་རིས་ལང་ཆོས་སྒྲིག་ལྷན་རི་བོའི་ཕྱེང་། །

ཉི་ཟེར་ཁུ་བས་རབ་ཕྱོས་ངོ་ཆའི་གོས། །

བྲལ་བ་ཡིད་ལ་མཆོན་གྱི་གདེངས་ཀ་ཉིད། །

སྟེ་འུ་སྟིང་གི་པོ་ཉ་གཞོན་རུ་དོན་གྲུབ་ལས་བཟུས། ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། ཅི་ཤིང་ལོ་མ་ཅམ་ཡང་ངོས་ན་
མེད་པའི་རི་དམར་པོ། ངོས་གཟར་ཞིང་གེན་དུ་མཐོ་བ། ཅི་མོ་མཆོན་ཆ་ལྟར་ནོ་བའི་རི་བོ་བསྐྱར་བྱེང་
བསྒྲིགས་ཏེ་ཡོད་པ་འདིས་ཕྱིའི་རྒྱུན་བྲས་མོད། ཚུམ་པ་པོས་དེ་འི་བཞེན་མ་བརྗོད་པར་འཁྲོག་པོའི་ཆོག་གིས་
ཚུམ་སྒྲུངས་སྐྱུ་ཅལ་བྱེད་དུ་འཕགས་པའི་རྒྱས་པ་བཀོད་དེ། དམར་སེར་གྱི་ཆོན་བྱུག་པའི་ཁ་དོག་དང་ལྷན་པ།
རི་བོ་ནམས་གཅིག་ལས་གཅིག་ལྷག་པ་ལྟ་བུའི་ཉམས་འགྱུར་སྒྲིག་པའི་ལང་ཆོ་དང་ལྷན་པ། ཉི་ཟེར་གྱི་ཁུ་བ་
འཐུང་ཆེ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱོས་པ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལུས་ལ་ངོ་ཆའི་གོས་བྲལ་བ་སྟེ་སྟེ་དངོས་ཐམས་ཅད་གྱི་
བའི་རང་བཞིན་བརྗོད་འདུག འདི་ནི་ཚུམ་པ་པོའི་ཀྱན་ཉོག་འཆར་སྒྲུང་གི་འཛིག་ཉོན་གསར་བ་ཞིག་འབྲི་
བཞེངས་བྲས་པའི་སྐྱན་ངག་གི་རང་མདངས་ངོ་མཆར་བ་ཞིག་དང་། ཚུམ་སྒྲུངས་སྐྱུ་ཅལ་གྱི་ཆ་ནས་གཙོ་བོར་
མཛེས་པའི་ཉམས་འདོན་ཚུལ་གྱི་བྱེད་ཆོས་སྒྲན་མེད་པ་ཞིག་རེད།

སྐྱན་པའི་ཉམས་གཙོ་བོར་བཏོན་པ་ནི། དཔེར་རིས་རབ་གསལ་ཆང་གིས།

ནམ་དག་ཁྱིམ་ས་ཀྱི་ཙ་བ་རབ་བརྟན་ཞིང་། །
ཉིང་འཛིན་ཟབ་མོའི་ཤེས་རབ་ཡལ་འདབ་རྒྱས། །
མད་བྱུང་ཉམས་རྟོགས་འབྲས་བྱ་གཡུར་བ་བའི། །
དཔག་བསམ་རྐང་འབྲུང་ཀྱན་བཟང་མཆོད་པའི་སྒྲིན། །

སྟོང་སྤྱན་སྤྱི་ཉིག་སྤོང་མཛེས་ལས་བལྟས། འདི་ནི་མཛེས་པའི་ཆོག་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་པ་ཆེར་མེད་ཀྱང་སྤྱན་
ཞིང་འཛེབས་ལ་བབས་ཆགས་པ། བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་སྤྱི་ཡང་མེད་པར་དཔེ་དོན་ཐད་ཀ་
ཐད་ཀར་འགྱོར་བ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་འབྲུང་དུ་ཐོན་ཡོད་པས། འདི་ལྟ་བུ་ནི་གཙོ་བོ་སྤྱན་པའི་ཉམས་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་ཐོན་པའི་ཚོམ་ལུས་སྤྱི་གཟུང་ངོ་།

གཞན་ཡང་། མཛེས་པའི་ཉམས་འདོན་ཚུལ་ལ་ལྟ་སྦྱང་དང་། མེ་ཉོག་བྱུང་མེད། རྩ་བ། མཛེས་སྟོངས་
སོགས་ལ་བསྟོད་པའི་སྐབས་སྤྱི་སྤྱན་པ་ལས་གཙོ་བོ་མཛེས་པའི་ཉམས་ཐོན་པ་མང་སྟེ། དཔེར་ན། བེ་ལྷ་
གསེང་གི་སྟེང་ཆལ་ངོགས་སྤྱི་ཚུ་ཐན་ལྷང་ལྷང་འབབ་པའི་ཕྱི་འཁྱུག་གྱིས་འདུས་བྲས་མི་རྟག་པར་བསམ་པའི་
ཡིད་ཀྱི་འགྱུར་བ་གསལ་བར་སྟོན་པ་ལ།

མར་གད་ཁུ་བས་བརྒྱན་བྲས་ནི་ལྷ་གསེང་ཆལ། །
ཡིད་འོང་ལྟ་ན་ཉམས་དགའི་འདུག་ངོགས་ལ། །
ཚུ་ལྷང་ཆབ་སྤྱི་སྤྱན་སྟོག་གྱུ་གྱུར་འབབ། །
འདུས་བྲས་གཡོ་བའི་ངང་ཚུལ་འདིས་ཀྱང་སྟོན། །

གཞོན་ནུ་རྩ་མེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལས་བལྟས། ཞེས་མར་གད་ཁུ་བ། བརྒྱན་བྲས། ཡིད་འོང་། ཉམས་དགའ།
ཆབ་སྤྱི། སྤྱན་སྟོག་གྱུ་གྱུར་འབབ་སོགས་ཆོག་རྒྱན་གྱིས་མཛེས་པའི་བྱུང་པར་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་བའི་སྟོ་
ནས་ཡིད་ཀྱི་འགྱུར་བ་མཆོན་པ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་ཆོག་རྒྱན་སྤྱི་ཚུལ་གྱི་སྟེང་ནས་མཛེས་པའི་ཉམས་འགྱུར་
འབྲུང་ཚུགས་སྤྱི་ཐོན་པའི་སྤྱན་རབ་གི་ཆད་སྤྱི་ན་མེད་པའོ།

དེས་ན་མངེས་པའི་ཉམས་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་རྟོག་བཏགས་ཀྱི་འཆར་སྣང་བཟོ་བསྐྱེད་བྱེད་པ་ལ། ཚུལ་སྤངས་སྐྱུ་ཅལ་གྱི་ཆ་ནས་གཅིག་དང་ཆོག་རྒྱུ་སྤྲུལ་ཚུལ་གྱི་སྟེང་ནས་གཅིག་སྟེ་གཉིས་ཡོད་དམ་སྤྱི་བའི་སློ་བྲོས་ཅན་ཉམས་ཀྱིས་དབྱེད་པར་བྱའོ།། གལ་ཏེ་གཟུགས་མངེས་པ། སྤྱ་སྐྱན་པ། བབས་ཆགས་པ། ཡིད་དུ་འོང་བའི་རིགས་ལ་མངེས་པ་དང་སྐྱན་པའི་སྤྱ་དག་ཐོན་པ་ཅུང་སྤྱ་ན་ཡང་། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ། སྤྱེ་མཆེད་མི་མངེས་ཤིང་ཁ་དོག་ངན་པ། གདངས་མི་སྐྱན་ཞིང་སྤྱད་འཛེར་བའི་རིགས་ལ་སྐྱན་ཚུལ་མངེས་པའམ་འཛེབས་པའི་བྱེད་པར་ངེ་ལྟར་ཞེ་ན། ཚུལ་པ་པོའི་སྤྱེས་སྤྲུངས་ཤེས་རབ་ཀྱི་མ་སྤུ་ངེ་ལྟར་འཕེལ་བ་མཐའ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཚུལ་སྤངས་སྐྱུ་ཅལ་གྱི་འཛིག་རྟོག་གསར་དུ་བཞེངས་པའི་སྤྱང་ཆའང་མཐའ་མེད་པ་དང་། དེས་བྱངས་པའི་སྐྱན་ཞིང་འཛེབས་པ་དང་མངེས་ཤིང་ཉམས་འགྱུར་ལྡན་པའི་སྤྱད་ཡིག་གྱུང་བཅོམ་བྱའི་དོན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་དབང་གིས་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན།

རབ་དམར་མཚུ་སྤྱོས་དམར་གསལ་འཇུ་མ་བར་ནས། །

ནད་མེད་ལུ་ཏིག་སོ་སྤེང་མཚར་བཞད་པ། །

འཇུ་མ་མེད་གདངས་ཤིང་མཆེ་གཅིགས་སྤྱོས་པ་བཞིན། །

སྤྱེ་སྤྲུང་དེ་ནི་ལྟ་ན་ཉམས་མི་དགའ། །

གཞོན་ལུ་ཆེ་མེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལས་བལྟས། ཞེས་པ་འདིར་མཚོན་ན། སྤྱིར་མངེས་པའི་ཆོག་སྤྱོར་ལུན་སུམ་ཆོགས་པས་སྤྱས་པར་མ་བཟད་ཚུལ་སྤངས་སྐྱུ་ཅལ་གྱི་བྱེད་ཆོས་གྱུང་མཛོན་གྱུར་དུ་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་དམར་གསལ། འཇུ་མ། ནད་མེད། མཚར། བཞད་པ། ཞེས་པའི་ཆོག་རྒྱུན་དག་གིས་མངེས་པའི་ཉམས་འགྱུར་ཚུགས་སུ་ཐོན་ཡོད་ལ། འཇུ་མ་མེད། གདངས། མཆེ་གཅིགས། སྤྱེ་སྤྲུང་། ཉམས་མི་དགའ། ཞེས་པ་འདི་དག་གིས་ཚུལ་སྤངས་སྐྱུ་ཅལ་གྱིས་མངེས་པའི་བྱེད་ཆོས་ངོམ་སྟེ་ཡིད་ཀྱི་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་མཚོན་འདུག སྐྱན་འཛེབས་ཀྱི་འགྱུར་ཁུགས་ལྡན་པའི་བཅོམ་བྱ་མི་མངེས་པ་ཡང་དེ་ལས།

ལང་ཆོའི་ཤ་བྱི་སྤྱེ་སང་མདངས་རབ་ཉམས། །

བ་སྤྱིའི་ཆོགས་ལངས་མངེས་པའི་མིག་དག་གྱུང་། །

དོང་དུ་སྤྱང་བས་རེ་ཞིག་དེ་ཡི་ལུས། །

མཐོང་ན་མི་དགའ་སྐལ་བ་ངན་པར་འགྱུར། །

ཞེས་པ་འདིའི་ལང་ཆོ་ཉམས་པ། བཞིན་མི་སྤྲུག་པ། ལུས་རིད་པ། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ། སྐལ་བ་ངན་པའི་ཚུལ་
ལས་བརྒྱུ་ཉེ་གཙོ་བོ་སྤྱན་འཛེབས་ངག་གི་རོལ་མོའི་འགྱུར་རྟ་ལས་དངས་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་
མངོན་གསལ་དུ་དོད་པས་ན། མཛེས་པ་དང་སྤྱན་བ་གཉིས་ལས་སྤྱི་མ་སྤྱོད་པ་ལ་ངེས་པར་དུ་འགོ་བའི་ཚུལ་
མོ།

དེ་སྤྱང་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་སྤྱན་མི་སྤྱན་གྱི་བྱང་པར་མ་རེག་པར་སྤྱན་ཞིང་འཛེབས་པའི་ཉམས་འགྱུར་གྱི་
གཤེས་ཀ་དང་མཛེས་པའི་བྱང་པར་མངོན་གྱུར་དུ་ཐོན་པའམ་མཛེས་པ་གཙོ་བོའི་ཉམས་བཏོད་ཚུལ་གཉིས་
སྤྱན་ངག་གི་རིན་ཐང་མཐོང་འདེགས་བྱེད་པའི་ཆེས་གཙོ་བོའི་བྱུང་ཆ་དང་། མཁས་སྤྱིའི་ཡིད་དབང་མེད་དུ་
འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་སྤྱན་ཚུལ་གྱི་འབྱུང་དུ་ཐོན་པའི་བྱང་ཆོས་རེད།

གཞན་ཡང་། མཛེས་པའམ་སྤྱན་པའི་ཉམས་བྱང་མཆོར་དོད་པའི་སྤྱན་ཚུལ་གྱི་རང་མདངས་འདི་སྤྱན་ངག་
ཁོ་ནར་མ་ཟད། རྣམ་ཐར་རྟོགས་བརྗོད་དང་། མགྱུར་མ། བསྐྱབ་བྱ། བརྒྱུ་རྣམས་སྤྱང་ཐོར་བྱའི་ཚུལ་
གྱིས་བྱུང་ཡོད་དེ། ཞང་བཙུན་བསྤྱན་པ་སྤྱི་མཆོས་གསུངས་པའི་མཁན་པོ་དག་དབང་བྱུང་བསྤྱན་སྤྱི་མཆོའི་
རྣམ་ཐར་ལས།

དབྱིད་ཀྱི་ལང་ཆོ་རྫོགས་པ་མཐུ་རིའི། །

འཁྲི་ཤིང་སྒྲིག་མོ་སྤྱོད་པ་སྤྱི་གར་བསྐྱུར་བ། །

དགེ་མཆོན་ཏ་རིའི་དྲི་བསྤྱང་འབྱུང་བའི་དང་། །

སྤྱིང་གི་གདུང་བ་སེལ་བའི་བསངས་གཏོར་ཉིད། །

ཞེས་པ་འདིས་སྤྱི་ཚུལ་གྱི་དྲི་བཟང་བྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་ཚུལ་པ་པོའི་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་རྩལ་ལས་ཐོན་པའི་
ཚུལ་གཤེས་སྤྱན་སྤྱི་མཆོགས་པ། སྤྱན་ངག་མཁན་པོ་དག་གི་ཆོར་སྤྱང་ལའང་འཆར་མི་སྤྱིད་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱན་

མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ལ། མངེས་ཤིང་སྒྲན་ལ་བབས་ཆགས་པའི་ཆོག་རྒྱ་རིན་ཐང་ཆེ་བ་དག་གིས་རྒྱང་བ་བཞི་
བོད་མཉམ་པར་སྤྲས་ཡོད།

གཞན་ཡང་། ཁོང་གིས་སྒྲན་དག་གི་བསྒྲན་བཅས་རྟོགས་བརྗོད་དང་། རྣམ་ཐར། ཆབ་ཤོག་བསྟོད་ཆོགས།
གཡུ་ལོ་བཀོད་པའི་དགའ་ཆེལ་སོགས་སུ་འདི་འདྲ་ཡ་མཆན་པའི་ཚུལ་སྤངས་དང་ཆོག་རྒྱ་རྒྱ་མར་འབྱུང་
ལ། ཞོ་ལོ་ག་འདིར་མཆོན་ན། སྒྲན་ཚུལ་རིག་པའི་ཆོག་རྒྱ་སྤྲོད་ཚུལ་ལ་རང་གི་སྒྲོ་བློས་ཀྱི་ཅལ་ཅེ་ཅམ་མཐོ་
བ་ལྟར་སྤྲས་ཏུ་མངེས་པ་དང་སྒྲན་པའི་ཚུལ་ཉམས་ཐོན་འདུག་པས། འདིས་བོད་ཀྱི་སྒྲན་ཚུལ་རིག་པའི་ཆོག་
རྒྱ་སྤྲོད་ཚུལ་ལ་མཐའ་མེད། ཅེས་སྒྲོ་བས་བ་གཟེངས་སུ་མཐོ་བའི་དར་ཆ་དེ་མངེས་ཤིང་སྒྲན་པའི་ཉམས་
འབྱུང་གི་ཅེ་ལ་བཅུགས་ཡོད་པས། སྒྲན་ཚུལ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་ལ་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་བའི་ནང་གི་མངེས་
པ་དང་སྒྲན་པའི་ཉམས་འབྱུང་གི་སྤྲོད་ནས་རིགས་སྤྲེ་བས་བསྟོད་བསྐྱེད་ཀྱི་ཤིས་ཆོག་དང་མེ་ཏོག་གི་
ཐེང་བ་འབྱུང་འོས་པ་ཞིག་རེད།

མདོར་ན། བོད་རིགས་ཚུལ་བ་པོ་སུ་ཡིན་ཡང་བསམ་སྒྲོའི་འདུ་ཤེས་དང་འཆོ་གཞིས་ཉམས་སྤྲོད་གི་སྤྲོད་
ནས་བོད་ལ་བཅུ་དྲུག་ཟབ་མོ་ཞིག་བཅིངས་ཡོད་པ་སྒྲོས་མ་དགོས་པས། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་རིག་
གནས། ཆོས་ལུགས། དད་མོས་སོགས་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱས་ཏེ། བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་བདེ་སྤྱད་དང་འཆོ་བའི་
གོམས་གཤེས། མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་སོགས་བརྗོད་བྱར་བྱས་ནས་བཀྲག་ཅིང་དབྱུང་བའི་སྤྲོད་ཆོར་དང་།
བསམ་གཞིགས་བྱས་པའི་ཚུར་སྤང་གི་གཞུགས་རིས་ཚུལ་རིག་སྤྲོད་ཅལ་གྱིས་འབྲི་བཞེངས་བྱེད་པའི་ཆེ། བོང་
དུ་བངས་པའི་སྒྲན་ཚུལ་འདི་དག་གི་བྱུང་ཆོས་གཙོ་བོ་མངེས་པ་དང་སྒྲན་པའི་ཆོག་གི་རྒྱ་འདོགས་ཚུལ།
བརྗོད་བྱར་འབྲེལ་ཞིང་བབས་ཆགས་པ། ལེགས་པར་སྤེབས་པའི་དོ་མཉམ་པ་སྟེ། འདི་དག་མཆན་གཞིར་
བཟུང་ནས་སྤྱོད་ཞེན་མེད་པར་མཁས་པ་སོ་སོའི་སྒྲན་ཚུལ་རིག་པའི་འབྲི་བཞེངས་བྱུང་དུ་འཕགས་པའི་
ཚུལ་སྤངས་སྤྱད་དེ། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་སྒྲན་ཚུལ་རིག་པའི་རིན་ཐང་མཐོར་འདེགས་བྱེད་རྒྱ་དང་རང་
ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་རིག་རིགས་ལ་དུ་གཏོང་བ་ལ་ཤ་ཐང་ཐང་དུ་འབད་དེ། བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་གོང་འཕེལ་ལ་རུས་པ་གང་
ཡོད་ཀྱིས་སྤྱི་ཞི་ཞུ་རེ་སྤྲོད་རྒྱ་ཞི་རེ་བའི་སྤྱོད་ཀྱིས་བསམ་ཉག་གཅིག་གོ།

མཚར་བའི་ཡིད་འཕྲོག་བྱ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ། །
ངག་རིག་རི་མོ་བཟ་བའི་འབབ་སྟེགས་སུ། །
བཞུགས་པའི་གཟི་བྱིན་ནམ་དཔྱོད་འཕྲོས་པའི་ངག། །
སྐད་ཚིག་གཞོན་ཅུ་ཅེ་དགའ་འོལ་བའི་གྲོགས། །
རབ་འབྱམས་ཤེས་བྱའི་མཐའ་རྩ་སོང་བའི་མཁྱེན་རབ་འོད་ཀྱི་རང་མདངས་མངེས། །
ཉི་མེ་ལོ་ཡི་འཕྲང་རིང་བརྒྱད་པའི་ངལ་དུབ་སྐྱོ་ངག་གདངས་སུ་ཅེན། །
གངས་ཅན་གཞོན་ཅུ་དགེ་བའི་སྤྲད་དུ་སྐྱོན་གཏམ་བཅུད་ཀྱི་ཐིགས་པ་འཛེན། །
དེ་དང་དེ་དག་དུས་ནམས་ཀྱན་ཏུ་མི་རྒྱབ་བཟ་ཤིས་དབྱངས་ཀྱིས་རྒྱལ། །

ཞེས་རང་བྱུང་བསིལ་རྒྱུ་འཛོར་བའི་ནགས་ཚལ་ཉམས་དགའ་བའི་འཇུག་ངོགས། དཔེན་གནས་གསང་ཆེན་དཀར་མོའི་
སྒྲུབ་ཕྱག་ཚོས་གླིང་ནས་པ་ཞེས་སྐྱེ་ཕྱོགས་ཨོལ་རྒྱ་སྒྲུལ་མིང་བ་ཨ་ལགས་གསེར་ལག་ཏུ་འབོད་པས་བྲིས་བའོ།
ཉིས་སྟོང་གསུམ་ལོའི་ལྷ་ལྷ་བར།